

1865.

23. febrúar.

á stjórn hins íslenzka lækna sjóðs, að stíptsyfirvöldunum væri fengin í hendur ædsta stjórn hans um allt land.

Nefndarmenn hafa þessu næst sent stjórnarráðinu álitsskjal sitt, dagsett 19. októbermán. f. á., og hafa þeir verið á því máli, að gefa eigi samkynja ákvarðanir um þetta málefni fyrir allt landið, og að stíptsyfirvöldunum sé fengin í hendur ædsta stjórn lækna sjóðsins; þeir hafa enn fremur komið með þá uppástungu, að gjörð sé sú breyting á spítalatekjunum, að í stað hlutarins, sem nú er tekinn, sé borgað fastákvæðið árlegt gjald í peningum af hverjum bát, sem haldið er til fiskiróðra, og að gjaldið sé 10 fiskar af hverjum bát, 15 fiskar af hverju skipi, er svo er kallað, og 30 fiskar af hverju þilskipi, sem fer á hákallaveiðar eða þorskaveiðar.

Um leið og dómsmálastjórnin nú sendir yður eptirrit af álitsskjali þessu, eruð þér beðnir að skýra stjórnarráðinu frá álitinu yðar um uppástungur þær, sem komið er með í álitsskjalinu, og ef audið er svo bráðlega, að málið verði lagt fyrir alþingi í sumar, er kemur.

16. Bréf dómsmálastjórnarinnar til stíptamtamannsins yfir Íslandi, um fiskiveiðar útlendra manna við Ísland.

4. marz.

Eins og þér munuð muna, herra stíptamtmaður, hefir alþingi það, sem haldið var árið 1863, í þegnlegri bænarskrá, sem lingað hefir verið send, um fiskiveiðar útlendra þjóða, einkum Frakka, við Ísland, meðal annars beðið um:

að leitast verði við að fá hina frakknesku og ensku stjórn til að viðurkenna, að einstaklegar kringumstæður Íslands gjöri það nauðsynlegt, að undatekningar verði gjörðar frá hinum almenna þjóðarétti hvað fiskihelgina og fiskimið landsmanna á opnum skipum snertir undir Íslandi, svo framarlega sem ekki þjóðbúið allt og landsfólkið eigi að bíða óbætanlegt tjón.

Í álitsskjali því, dagsettu 9. nóvembermán. s. á., er þér, herra stíptamtmaður, sem konungsfulltrúi á alþingi, hafid látið uppi

1865.

4. marz.

um þetta mál, hafið þér látið þá skoðun í ljósi um þetta niðurlagsatriði bænarskrárinnar, að það væri í sjálfu sér mjög æskilegt og mundi að nokkru leyti friða hugi manna á Íslandi, ef samningur yrði um það gjörður við útlend ríki, að innri hlutinn að minnsta kosti af Faxaflóa, þar sem svo mikið er af fiski, yrði friðaður fyrir útlendum fiskimönnum; þér hafið í þessu tilliti stungið uppá, að lína sé dregin yfir þveran flóann frá Garðskaga að Skipaskaga á Akranesi, og vikið á, að þér í samræðum yðar við Toyon, foringja yfir þeim herskipum Frakka, sem hafa stöðvar við Ísland, hafið þótt verða þess áskynja, að hann hafi haldið, að frakkneska stjórnin eigi mundi verða ófús á að gjöra samning, er særi í þessa stefnu. Um sama leyti barst dómsmálastjórninni frá sjóliðsstjórninni útráttur af skýrslu foringjans fyrir briggskipinu St. Thomas, sem sama sumarið hafði stöðvar við Ísland, og hefir hann þar farið líkum orðum um þetta mál og þér, herra stiptamtmaður; en þó hugsar hann sér, að línan sé dregin nokkru innar í flóanum, það er að segja frá Garðskaga sjónhending á Seltjarnarnes þangað til að vika sjáar sé að Gróttutanga, og svo þaðan að Akranesi; og sest enn fremur af skýrslu hans, að hinn frakkneski herskipaforingi hefir, eptir að þeir höfðu átt viðræður um málefni þetta, skýrt stjórn sinni frá málinu.

Útaf þessu skrifði dómsmálastjórnin utanríkisstjórninni til 10. ágústmán. f. á. á þá leið, að dómsmálastjórnin að vísu byggði á því, að takmörk þau, sem sett eru um fiskiveiðar útlendra þjóða í konungsúrskurði dags. 22. febrúarmán. 1812, einnig eigi við um fiskiveiðarnar við Ísland, og að það jafnhliða þessu beri að álíta, að bannið í tilskipun 13. júnímán. 1787 2. gr. gegn því, að útlend skip fari inn á firðina í landinu til fiskiveiða, sé enn í gildi, en vegna þess vafa, sem á það hefir verið dreginn, hvort hin síðast nefnda ákvörðunin einnig verði heimfærð uppá tvo stærstu flóana á Íslandi, Breiðafjörð og Faxaflóa, þá yrði stjórnarráðið, eins og konungsfulltrúi hefir vikið á, að álíta það æskilegt, að fastar reglur yrðu ákveðnar í þessu efni, helzt á þann hátt, að dregin séu takmörk eða takmarkalína, sem útlendingar ekki mættu fara inn

fyrir til fiskiveiða á þessum tveim flóum, og að lína þessi á Faxaflóanum verði ákveðin á þann hátt, sem konungsfulltrúi hefir stungið uppá. Dómsmálastjórnin bað því utanríkisstjórnina um að fara að semja við keisarastjórnina á Frakklandi, og ef til vill við konungsstjórnina á Bretlandi hinu mikla, um fyrirkomulag á málefni þessu, samkvæmt því, sem hér að framan hefir verið tekið fram.

Dómsmálastjórnin hefir nú samt orðið þess áskynja af bræfi frá utanríkisstjórninni, dags. 4. júlímán. þ.á., er í eptirriti fylgir með bræfi þessu, að utanríkisstjórnin hefir, áður en hún fékk bréf dómsmálastjórnarinnar, fyrir meðalgöngu sendiherra Danakonungs í Parísarborg skýrt stjórninni á Frakklandi frá bænarskrá alþingis um þetta mál; að línuskipsforingja Toyon, foringja fyrir herskipaliði Frakka við Ísland, hefir verið á hendur falið af keisarastjórninni að rannsaka umkvartanir alþingis, en þó sérstaklega hvort það mundi vera hinum frakknesku fiskimönnum í óhag, ef gengið væri að uppástungu alþingis; og loks, að utanríkisstjórnin hefir beina leið skýrt yður frá þessu, herra stiptamtmaður. Það sèst enn fremur af bræfi utanríkisstjórnarinnar, að Toyon línuskipsforingi hefir, þegar hann var kominn aptur frá Íslandi, gefið skýrslu um málið, og leitast hann þar við að sýna fram á, hversu ástæðulausar umkvartanir alþingis sèu; að utanríkisstjórnin álitur, að eina skilyrðið fyrir að nokkur árangur verði af því, að haldið sè áfram að semja við keisarastjórnina, sè það, að hrakið sè það sem sagt er í skýrslu Toyons, og að það einkum væri æskilegt, ef sannað yrði, að Frakkar fiskuðu á vertíðum Íslendinga.

Um leið og dómsmálastjórnin sendir yður, herra stiptamtmaður, útleggingu af skýrslu Toyons línuskipsforingja og af bræfi frá frakkneska utanríkisstjórnarherranum, eruð þér beðnir að skýra frá álitinu yðar um skjöl þessi og senda fylgiskjölin svo aptur.

1865.
4. marz.